

**"DUNAV" DOBROVOLJNI
PENZIJSKI FOND, BEOGRAD**

**Finansijski izveštaji
31. decembar 2016. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	2
Bilans stanja – izveštaj o neto imovini	3
Izveštaj o promenama na neto imovini	4
Izveštaj o tokovima gotovine	5
Napomene uz finansijske izveštaje	6 – 29

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionaru i rukovodstvu „Dunav“ Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d., Beograd i članovima „Dunav“ dobrovoljnog penzijskog fonda, Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja (strana 2 do 29) „Dunav“ dobrovoljnog penzijskog fonda, Beograd (u daljem tekstu: „Fond“), koji obuhvataju bilans stanja – izveštaj o neto imovini na dan 31. decembra 2016. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na neto imovini i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i propisima Narodne banke Srbije, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izveštaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Fonda na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i propisima Narodne banke Srbije.

Beograd, 23. februar 2017. godine

Zoran Nešić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Neto dobiti od prodaje hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova	5	150	258
Neto dobiti od usklađivanja hartija od vrednosti i otvorenih investicionih fondova	6	861,805	1,691,760
Neto pozitivne kursne razlike	7	2,619	47,449
Neto gubici od usklađivanja vrednosti nepokretnosti	8	(6,262)	(9,155)
Prihodi od kamata	9	97,050	89,421
Prihodi od dividendi	10	34,514	36,240
Drugi prihodi		4	2
Troškovi naknada društvu za upravljanje	11	(253,555)	(213,933)
Troškovi u vezi s kupovinom, prodajom i prenosom hartija od vrednosti		(1,730)	(816)
DOBITAK		<u>734,595</u>	<u>1,641,226</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 1. februara 2017. godine

Zakonski zastupnik Društva za upravljanje Fondom:

Zoran Milivojević

BILANS STANJA – IZVEŠTAJ O NETO IMOVINI
 Na dan 31. decembra 2016. godine
 (U hiljadama dinara)

	Napomena	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	1. januar 2015.
AKTIVA				
Gotovina	12	3,327,416	2,639,203	1,402,579
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	13	247	29	202
Druga potraživanja	13	8,193	7,624	2,950
Hartije od vrednosti međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	14	8,570,137	8,669,462	7,798,337
Akcije	15	1,515,960	650,516	579,170
Nepokretnosti	16	59,458	65,720	74,875
UKUPNA IMOVINA		13,481,411	12,032,554	9,858,113
OBAVEZE				
Obaveze prema društvu za upravljanje fondom	17a	25,018	22,087	18,634
Druge obaveze iz poslovanja	17b	7,740	50	20,343
UKUPNE OBAVEZE		32,758	22,137	38,977
NETO IMOVINA				
Neto uplate		7,468,965	6,765,324	6,215,269
Dobitak tekuće godine		734,595	1,641,226	970,533
Dobitak ranijih godina		5,342,778	3,701,552	2,731,019
Gubitak ranijih godina		97,685	97,685	97,685
SVEGA NETO IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PENZIJE		13,448,653	12,010,417	9,819,136

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 1. februara 2017. godine

Zakonski zastupnik Društva za upravljanje Fondom:

Zoran Milivojević

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA NETO IMOVINI
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Neto imovina na dan 1. januara	<u>12,010,417</u>	<u>9,819,136</u>
Dobitak tekuće godine	734,595	1,641,226
Uplate članova	337,179	241,910
Uplate poslodavaca	787,354	751,360
Uplate drugih fondova po osnovu promene članstva	162,511	145,664
Programirane isplate	(25,349)	(17,243)
Jednokratne isplate	(523,396)	(518,846)
Isplate drugim fondovima po osnovu promene članstva	<u>(34,658)</u>	<u>(52,790)</u>
Neto povećanje neto imovine	<u>1,438,236</u>	<u>2,191,281</u>
Neto imovina na dan 31. decembra	<u>13,448,653</u>	<u>12,010,417</u>

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	2,063,421	2,841,136
Prilivi po osnovu prodaje hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova	143,267	119,714
Prilivi po osnovu kamata	96,852	89,387
Prilivi po osnovu dividendi	34,143	31,600
Ostali prilivi	1,789,159	2,600,435
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	2,102,721	2,220,159
Odlivi po osnovu kupovine hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova	1,826,104	1,988,357
Odlivi po osnovu troškova kupovine, prodaje i prenosa hartija od vrednosti	4,145	1,323
Odlivi po osnovu naknada društvu za upravljanje	271,909	229,996
Ostali odlivi	563	483
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	620,977
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	39,300	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1,309,693	1,164,604
Prilivi po osnovu uplata članova	342,719	246,721
Prilivi po osnovu uplata poslodavaca	803,103	766,069
Prilivi iz drugih fondova po osnovu promene članstva	162,511	145,664
Ostali prilivi	1,360	6,150
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	584,811	595,037
Odlivi po osnovu programiranih isplata članovima	25,349	17,243
Odlivi po osnovu jednokratnih isplata članovima	522,927	518,577
Odlivi po osnovu isplata drugim fondovima po osnovu promene članstva	34,623	52,738
Ostali odlivi	1,912	6,479
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	724,882	569,567
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	724,882	1,190,544
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	39,300	-
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	685,582	1,190,544
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	2,639,203	1,402,579
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	4,137	61,313
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	1,506	15,233
GOTOVINA NA KRAJU PERIODA	3,327,416	2,639,203

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Na osnovu rešenja guvernera Narodne banke Srbije br. 4496 od 08. marta 2007. godine i rešenja br. 4495, takođe od 08. marta 2007. godine, Dunav društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Beograd, Trg Republike br. 5 (u daljem tekstu: Društvo) dobilo je dozvolu za rad, kao i dozvolu za organizovanje dobrovoljnog penzijskog fonda Dunav (u daljem tekstu: Fond) sa registarskim brojem 1000556.

Agencija za privredne registre svojim rešenjem br. BD 13170.2007 od 14. marta 2007. godine izvršila je preregistraciju Društva za penzijsko osiguranje Dunav a.d.o. u Dunav društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d.

Poslove u vezi organizovanja i upravljanja Fondom vrši Društvo, shodno odredbama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima.

Fond je osnovan i radi po Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima (Službeni glasnik RS broj 85/2005 i 31/2011), i odlukama iz oblasti poslova nadzora Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima. U smislu odredbi Zakona o dobrovoljnim privatizacionim investicionim fondovima i društvima za upravljanje privatizacionim fondovima, Fond je institucija kolektivnog investiranja u okviru koje se prikuplja i ulaže penzijski doprinosi u različite vrste imovine sa ciljem ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja. Fond se organizuje radi prikupljanja novčanih sredstava uplatom penzijskog doprinosa od strane obveznika uplate i ulaganja tih sredstava sa ciljem povećanja vrednosti imovine Fonda uz uvažavanje penzionih planova i politika utvrđenih Prospektom i Statutom Fonda.

Fond jeste fond posebne vrste, odnosno zasebna imovina, bez svojstva pravnog lica i nije obveznik poreza na dobit niti poreza na dodatu vrednost.

Kastodi banka (banka staralac) – Kastodi banka Fonda je Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka), broj računa je 275-0000220033899-29. Kastodi banka obavlja kastodi usluge prema Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima ("Službeni glasnik RS", br. 85.05 i 31.11) (u daljem tekstu: Zakon). Kastodi banka je dužna da izvrši naloge Fonda, osim ako oni nisu u suprotnosti sa zakonom i prospektom fonda.

Kastodi banka po nalogu Društva, obavlja sledeće kastodi usluge:

- 1) u Centralnom registru hartija od vrednosti otvara i vodi račune hartija od vrednosti koji čine imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda u svoje ime, a za račun članova dobrovoljnog penzijskog fonda (zbirni kastodi račun);
- 2) u posebnom registru Banke otvara i vodi račune hartija od vrednosti koje čine imovinu Fonda;
- 3) otvara novčani račun Fonda, na koji će se prikupljati penzijski doprinosi;
- 4) otvara i vodi dinarske, odnosno devizne račune, čija sredstva čine imovinu Fonda u posebnom registru Banke;
- 5) vrši prenos novčanih sredstava koja čine imovinu Fonda u novčane depozite;
- 6) vrši isplate akumuliranih sredstava za svakog člana Fonda;
- 7) izvršava naloge Društva za kupovinu i prodaju imovine, ukoliko oni nisu u suprotnosti sa zakonom i prospektom Fonda;
- 8) kontroliše, potvrđuje i svakodnevno izveštava Narodnu banku Srbije o neto vrednosti imovine Fonda i vrednosti investicione jedinice, obračunatih od strane Društva;
- 9) kontroliše prinos Fonda, obračunat od strane Društva;
- 10) obaveštava Narodnu banku Srbije o uočenim nepravilnostima u poslovanju Društva, odmah nakon što uoči takve nepravilnosti.

Način i izbor prikupljanja sredstava

Penzijske doprinose za račun člana Fonda može da uplaćuje domaće i strano pravno i fizičko lice, koje može biti poslodavac, član Fonda ili treće lice. Uplatilac doprinosa određuje visinu penzijskog doprinosa, kao i dinamiku uplata. Visina penzijskog doprinosa može da se menja, ali ne ispod minimalnog iznosa od 1.000 dinara.

Penzijski doprinos može se uplaćivati isključivo bezgotovinski i to: putem naloga za uplatu, obustavom od zarade, trajnim nalogom, odnosno putem naloga za prenos.

Uplaćeni penzijski doprinosi, kao i sredstva koja su preneti iz drugog fonda, dodaju se na stanje na individualnom računu člana Fonda, a broj investicionih jedinica po toj transakciji izračunava se kao decimalni broj (sa pet decimala) dobijen deljenjem iznosa transakcije sa vrednošću investicione jedinice koja je obračunata na dan kada su uplaćeni doprinosi prispeli na račun Fonda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OSNOVNE INFORMACIJE (nastavak)

Članovi Fonda

Na dan 31. decembra 2016. godine Fond ima ukupno 83,852 individualnih članova (31. decembar 2015. 83,235 članova), odnosno 93,882 članova po ugovoru (31. decembar 2015. 92,788 članova). Član Fonda može biti domaće i strano fizičko lice. Isto lice može biti član jednog ili više dobrovoljnih penzijskih fondova, koje organizuje i kojim upravlja Društvo i druga društva. Član Fonda se postaje zaključenjem ugovora o članstvu neposredno ili zaključenjem ugovora posredno preko organizatora penzijskog plana, u skladu sa Zakonom. Ugovor o članstvu se zaključuje posebno za svaki dobrovoljni penzijski fond kome član pristupa i njim se utvrđuje obveznik uplate penzijskih doprinosa, uređuje se način obaveštavanja članova fonda i druga pitanja u skladu sa Zakonom.

	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Struktura članova		
Individualni ugovori	52,212	51,293
Članovi po ugovoru o penzijskom planu	41,670	41,495
Ukupno	93,882	92,788

Od ukupnog broja individualnih ugovora, 15,598 su fizička lica koja sama uplaćuju doprinos (14,207 u 2015.), a 36,614 su lica za koje uplatu vrši obveznik uplate (37,086 u 2015.)

Član Fonda ili obveznik uplate dužan je da, u skladu sa ugovorom o članstvu, uplati penzijski doprinos u Fond na novčani račun Fonda, koji se vodi kod kastodi banke, sa kojom Društvo ima zaključen Ugovor o obavljanju kastodi usluga. Uplaćeni doprinosi se konvertuju u investicione jedinice. Ukoliko obveznik uplate, odnosno član Fonda, prestane da uplaćuje doprinos, taj član Fonda i dalje zadržava svojstvo člana Fonda. Evidenciju o uplatama penzijskog doprinosa i programiranim isplatama, kao i podatke koji se odnose na ime i prezime člana Fonda i broj investicionih jedinica u svojini člana Fonda, Društvo vodi na individualnim računima članova Fonda.

Član fonda ima sledeća prava:

- 1) pravo na izbor visine penzijskog doprinosa i dinamike uplata,
- 2) pravo povlačenja i raspolaganja akumuliranim sredstvima,
- 3) vlasničko pravo,
- 4) prava u slučaju prestanka uplata penzijskih doprinosa,
- 5) pravo na promenu fonda,
- 6) pravo na zaštitu sredstava na individualnom računu,
- 7) pravo na informisanost.

Poreske olakšice

Uplate penzijskih doprinosa od strane poslodavca do iznosa od 5.501,00 dinara po zaposlenom oslobođene su plaćanja poreza na dohodak građana, kao i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Uplate penzijskih doprinosa do 5.501,00 dinara koje se obustavljaju i plaćaju iz zarade zaposlenog putem administrativne zabrane oslobođene su plaćanja poreza na dohodak građana.

Investiciona politika

Investicionom politikom obezbeđeno je sprovođenje načela ulaganja imovine Fonda. Dunav dobrovoljni penzijski fond je balansirani fond otvorenog tipa, koji je pretežno orijentisan na ulaganje u dužničke hartije od vrednosti. Investicioni profil Fonda predstavlja kombinaciju stabilnog prinosa i kapitalnog rasta, uz preuzimanje umerenog nivoa rizika i očuvanje sigurnosti akumuliranih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OSNOVNE INFORMACIJE (nastavak)

Uslovi za povlačenje sredstava iz Fonda

Pravo člana Fonda na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima stiče se sa navršanih 58 godina života. Članovi koji su to postali pre 17. maja 2011. godine pravo na povlačenje i raspolaganje sredstvima stiču sa navršene 53 godine života.

Pravo na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima može se ostvariti i pre navršanih 58, odnosno 53 godine života, u slučaju trajne nesposobnosti za rad prema nalazu organa veštačenja republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa Zakonom i opštim aktima Društva.

U slučaju smrti člana Fonda, sredstva sa njegovog računa prenose se na lice koje je on prethodno odredio, a ukoliko to nije učinio ili lice nije poznato, primenjuje se Zakon koji reguliše nasleđivanje.

Član Fonda ima pravo da sredstva akumulirana na individualnom računu delimično, odnosno u potpunosti prenese iz jednog penzijskog fonda u drugi fond, odnosno fondove.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", objavljen u "Sl. glasnik RS", br. 62.2013), kao i u skladu sa ostalom primenljivom podzakonskom regulativom. U skladu sa Zakonom, Fond je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine (u daljem tekstu "Rešenje o utvrđivanju prevoda") utvrđeni su i objavljeni prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI, Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje ("Konceptualni okvir"), usvojenih od strane Odbora, kao i povezanih IFRIC tumačenja. Navedeni prevodi objavljeni u Rešenju o utvrđivanju prevoda ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere, kao i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je taj materijal sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda Konceptualni okvir, MRS, MSFI, IFRIC i sa njima povezana tumačenja koja su prevedena, u primeni su od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine.

Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu ni primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Međutim, do datuma sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja, nisu bile prevedene sve izmene MRS, MSFI i IFRIC tumačenja koja su bila na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2014. godine. Pored navedenog pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke, vrednovanja i obelodanjivanja koja u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MRS, MSFI i IFRIC Tumačenja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srbije od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izveštaja Fonda, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda, obelodanjeni su u napomeni 2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni obelodanjeni su u napomeni 2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu u primeni, obelodanjeni su u napomeni 2.4.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivao računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu finansijski izveštaji Fonda su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16), prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenos sredstava sa kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (nastavak)

- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja o povezanim licima“ – Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: prezentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje definisanih primanja, minimalni zahtevi za finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Namirivanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (nastavak)

- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“ – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenju formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti“ – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (nastavak)

- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 „Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije“. Dopune i izmene pojašnjavaju da matično društvo može biti izuzeto od obaveze da sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje ako je ono istovremeno zavisno lice investicionog društva, čak i ako investiciono društvo odmerava ulaganja u sva svoja zavisna lica po fer vrednosti u skladu sa MSFI 10. Kao rezultat ovih dopuna, izmenjen je i MRS 28 u cilju pojašnjenja izuzeća od primene metoda učešća (tj. zadržavanje merenja po fer vrednosti) koje važi za investitora u pridruženo lice ili zajednički poduhvat ukoliko je on zavisno lice investicionog društva koje odmerava sva svoja ulaganja u zavisna lica po fer vrednosti. (Dopune i izmene se primenjuju retroaktivno za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine uz dozvoljenu raniju primenu.)
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

2.4. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu (ali se podržava njihova ranija primena) za godinu koja se završava 31. decembra 2016:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi s klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju, krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: ukoliko se sredstva odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ukoliko ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- MSFI 16 „Lizing”, obezbeđuje sveobuhvatan model za identifikovanje lizing aranžmana i njihov tretman u finansijskim izveštajima kako davalaca tako i primalaca lizinga. Na dan stupanja na snagu, 1 januara 2019. godine, ovaj standard će zameniti sledeće lizing standarde i tumačenja: MRS 17 „Lizing”, IFRIC 4 „Određivanje da li neki aranžman sadrži lizing”, SIC 15 „Operativni lizing – potsticaj” i SIC 27 „Procena suštine transakcije uključujući pravni oblik zakupa”;
- Izmene MSFI 2 „Plaćanje akcijama – klasifikacija i merenje transakcija”, na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje na dan 1 januara 2018. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom;
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata. Standard je trebalo da bude na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine, ali je u decembru 2015. godine IASB odložio primenu do budućeg datuma, a ranija primena izmenjenog standarda je dozvoljena;
- Izmene MRS 7 – „Inicijativa za obelodanjivanja” zahtevaju od entiteta takva obelodanjivanja koja omogućuju korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama nastale finansijskim aktivnostima, uključujući promene nastale i od novčanih i nenovčanih promena. Izmene MRS 7 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” koje se odnose na identifikovanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke, primenjuju se retrospektivno za godišnje periode koji počinju na dan 1. decembra 2017. ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, iskazane su u bilansu uspeha Fonda, kao prihodi.rashodi perioda u okviru pozicije pozitivne.negativne kursne razlike.

Zvanični kursevi značajnijih stranih valuta su:

	31. decembar 2016.	RSD 31. decembar 2015.
EUR	123,4723	121,6261
USD	117,1353	111,2468

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

b) Prihodi i rashodi Fonda

Prihode Fonda čine dobiti od prodaje hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova, dobiti od usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova, dobiti od usklađivanja vrednosti nepokretnosti, pozitivne kursne razlike, prihodi od kamata, dividendi, zakupa i drugi prihodi.

Rashode Fonda čine gubici od prodaje hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova, gubici od usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti i investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova, negativne kursne razlike, troškovi naknada Društvu za upravljanje Fondom, gubici od usklađivanja vrednosti nepokretnosti, rashodi u vezi sa kupovinom, prodajom i prenosom hartija od vrednosti, rashodi tekućeg održavanja nepokretnosti i drugi rashodi.

Dobici i gubici od prodaje hartija od vrednosti

Dobici i gubici od prodaje hartija od vrednosti predstavljaju realizovane dobitke ili gubitke koji nastaju pri prodaji hartija od vrednosti i priznaju se kao prihodi ili rashodi perioda u kojem nastaju.

Dobitak nastaje u slučaju, kada se pri prodaji hartija od vrednosti, ostvari veća cena od knjigovodstvene vrednosti hartija kojima se trguje i jednaka je pozitivnoj razlici između prodajne i knjigovodstvene cene. Gubitak nastaje u slučaju kada se pri prodaji hartija od vrednosti, ostvari manja cena od knjigovodstvene vrednosti hartija kojima se trguje i jednak je negativnoj razlici između prodajne i knjigovodstvene cene.

Dobici i gubici od usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti

Ulaganja u hartije od vrednosti kojima se trguje predstavljaju finansijska sredstva i vrednuju se po tržišnoj (fer) vrednosti. Ova sredstva se knjiže po nabavnoj vrednosti, a svakodnevno se vrši usklađivanje po tržišnoj (fer) vrednosti. Odstupanja koja se tom prilikom javu u odnosu na knjigovodstvenu vrednost, iskazuju se kao dobiti i gubici od usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti.

Dobici se javljaju kao posledica usklađivanja niže knjigovodstvene vrednosti hartija od vrednosti sa višom tržišnom (fer) vrednošću tih hartija, a gubici kao posledica usklađivanja više knjigovodstvene vrednosti hartija od vrednosti sa nižom tržišnom (fer) vrednošću tih hartija.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata predstavljaju prihode koje Fond ostvari po osnovu plasiranja sredstava u depozite i sredstva po viđenju na tekućim računima kod kastodi banke.

Prihodi od kamata se iskazuju u trenutku obračuna u skladu sa načelom uzročnosti prihoda i rashoda. Obračun i evidentiranje prihoda od kamate, odnosno potraživanja Fonda po osnovu kamata, vrši se na dnevnom nivou.

c) Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti predstavljaju prenosivi elektronski dokument kojima se trguje na finansijskom tržištu, iz kojih za zakonite imaoce proizlaze prava i obaveze. Upis hartija od vrednosti vrši se u brokersko-dilerskom društvu ili banci - koja je član Centralnog registra, na osnovu pismenog ugovora. Hartije od vrednosti se uključuju na tržište ako su izdate javnom ponudom, odnosno ako je izdavalac dobio od Komisije rešenje o uključanju tih hartija na tržište.

Poštena vrednost hartija od vrednosti koje čine imovinu Fonda početno se obračunava na dan trgovanja po ceni kupovine, koja ne uključuje troškove trgovine, prodaje i prenosa tih hartija.

Za dužničke hartije od vrednosti koje izdaju Republika Srbija, Narodna banka Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave u Republici, kao i hartije od vrednosti koje izdaju i druga pravna lica sa sedištem u Republici, poštenom vrednošću tih hartija smatra se njihova prosečna dnevna cena na organizovanom tržištu ponderisana obimom trgovine. Ako se ovim hartijama od vrednosti nije trgovalo na dan vrednovanja, poštenom vrednošću tih hartija smatra se njihova poštena vrednost od prethodnog dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

c) Hartije od vrednosti (nastavak)

Ukoliko se poštena vrednost hartija od vrednosti ne može utvrditi po navedenom načinu, obračunava se na sledeći način:

- Za dužničke hartije od vrednosti – diskontovanjem tokova gotovine, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi preovlađujuća tržišna kamatna stopa za te hartije od vrednosti, odnosno za dužničke hartije od vrednosti, koje imaju isti ili približan rok dospeća i isti kreditni rejting;
- Za akcije – poštenom vrednošću se smatra niža cena od: knjigovodstvene vrednosti akcije i poslednje poznate cene akcije.

d) Depoziti kod banaka

Depoziti kod banaka predstavljaju oročena sredstva kod banaka sa sedištem u Republici Srbiji, pri čemu se odvojeno iskazuju kratkoročni i dugoročni depoziti, kao i depoziti u dinarima i valuti.

Poštena vrednost novčanih depozita kod banaka obračunava se u skladu sa stanjem na njihovom računu, uključujući obračunatu a nedospelu kamatu.

Depoziti se inicijalno iskazuju u visini deponovanih novčanih sredstava, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, koja se u bilansu uspeha priznaje kao prihod od kamate po osnovu deponovanih sredstava.

e) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se izražavaju u nominalnoj vrednosti u dinarima. Iznosi gotovine na računima, koji glase na strana sredstva plaćanja, iskazuju se u dinarima, prema srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na dan bilansiranja.

f) Nekretnina

Vrednost nekretnine se izražava u nominalnoj vrednosti u dinarima, a na osnovu vrednosti koju ovlašćeni procenjivač procenjuje u skladu sa Zakonom, pri čemu procena ne može biti starija od 60 dana. Pri ovoj proceni prinosa metoda mora biti zastupljena sa ponderom od najmanje 30%.

g) Potraživanje od Društva za upravljanje Fondom

Potraživanja od Društva za upravljanje Fondom obuhvataju potraživanja za transakcione troškove kupovine, prodaje i prenosa hartija od vrednosti koje čine imovinu Fonda, a odnose se na proviziju brokera i kastodi banke.

h) Obaveze prema Društvu za upravljanje Fondom

Obaveze prema Društvu za upravljanje fondom obuhvataju obaveze za naknadu pri uplati penzijskih doprinosa i naknadu za upravljanje. Obaveze za naknadu pri uplati penzijskih doprinosa evidentiraju se kod svake uplate, a za naknadu za upravljanje svakodnevno.

i) Druge obaveze iz poslovanja

Druge obaveze iz poslovanja predstavljaju obaveze po osnovu kupovine i prodaje hartija od vrednosti i to: obaveze za neto cenu hartija od vrednosti, proviziju brokera, berze, centralnog registra, kastodi banke i druge obaveze. Obaveze se evidentiraju sa datumom trgovanja.

j) Obaveze po osnovu članstva

Obaveze po osnovu članstva obuhvataju obaveze proistekle iz odnosa sa članovima fonda i predstavljaju obaveze za isplatu akumuliranih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

k) Vrednost imovine fonda

Vrednost imovine Fonda čini zbir vrednosti hartija od vrednosti iz portfolija Fonda, investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova u koje je uložena imovina Fonda, nepokretnosti u vlasništvu Fonda, depozita novčanih sredstava Fonda kod banaka, novčanih sredstava Fonda na računu kod kustodi banke i potraživanja Fonda – obračunatih prema poštenoj (fer) vrednosti, koja se određuje u skladu sa međunarodnim standardima i odlukom o proceni i obračunavanju tržišne i neto vrednosti imovine fonda. Obračun vrednosti imovine fonda se vrši svakog dana. Dan vrednovanja imovine fonda (t) jeste dan koji prethodi danu obračuna vrednosti neto imovine fonda (t+1).

Neto vrednost imovine fonda jednaka je razlici vrednosti imovine Fonda i obaveza Fonda na isti dan, odnosno proizvodu broja investicionih jedinica članova Fonda i vrednosti investicione jedinice.

Vrednost imovine Fonda koja je iskazana u stranoj valuti preračunava se u dinarsku protivvrednost, po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan obračuna.

l) Troškovi naknada Društvu

Društvu za upravljanje Fondom se plaća naknada za upravljanje dobrovoljnim penzijskim Fondom. Ova naknada predstavlja naknadu za usluge Društva za upravljanje Fondom i obračunava se na vrednost neto imovine Fonda u procentu od 2% godišnje. Naknada se obračunava svakodnevno, a naplaćuje mesečno (napomena br. 11).

lj) Investiciona jedinica

Investiciona jedinica je srazmerni obračunski udeo u ukupnoj neto imovini dobrovoljnog penzijskog fonda. Jedinstvena početna vrednost investicione jedinice za sve fondove utvrđena je u iznosu od 1.000,00 dinara.

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA

Polazni osnov za koncipiranje investicione politike dobrovoljnog penzijskog fonda "Dunav" je Odluka NBS o maksimalnim visinama, uslovima i načinu ulaganja sredstava fonda. Osim toga, strogo se vodi računa i o politici upravljanja rizicima na koju ćemo se posebno osvrnuti analizirajući svaki od rizika sa kojima je Fond potencijalno suočen.

Društvo je merenje i upravljanje rizicima Fonda uredilo sa nekoliko procedura:

- procedura za upravljanje tržišnim rizikom,
- procedura za upravljanje kreditnim rizikom,
- procedura za praćenje likvidnosti trgovanja akcijama listiranim na Beogradskoj berzi.

Izračunavanje tržišnog rizika ukupnog portfolija, kao i pojedinih klasa aktive u okviru portfolija se vrši putem VaR (*Value at Risk* – vrednost imovine pod rizikom) pokazatelja. Kvantitativna rizičnost fonda, merena VaR-om, izračunava se kao verovatnoća gubitka koji u određenom vremenskom periodu i sa definisanim nivoom poverenja neće biti premašen. Uzimajući u obzir investicione ciljeve i vremenski horizont ulaganja, kontinuirano upravljanje tržišnim rizikom ima za cilj smanjivanje rizika celokupnog portfolija.

VaR se izračunava svakodnevno, uz primenu intervala poverenja od 99%. U skladu sa targetiranom strukturom portfolija Fonda, vrednost VaR-a se definiše na maksimalnom dnevnom nivou od 2% ukupne vrednosti imovine.

Društvo prati nivo kreditnog rizika za sve dužničke hartije od vrednosti čiji su emitenti pravna domaća i strana lica. Izračunavanje i upravljanje kreditnim rizikom vrši se u skladu sa internom procedurom za upravljanje kreditnim rizikom.

Društvo prati nivo rizika likvidnosti za celokupan portfolio. U cilju pravovremenog izmirenja obaveza, kao i adekvatnog vrednovanja imovine Fonda, Društvo definiše da u strukturi imovine Fonda mora biti najmanje 20% instrumenata koji se mogu likvidirati u roku od 30 dana, po cenama koje su bliske trenutnim tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA (nastavak)

Rizik likvidnosti – predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat usled nemogućnosti ispunjavanja dospelih obaveza poslovanja. Pod rizikom likvidnosti podrazumevaju se i poteškoće prikupljanja sredstava, kao i nemogućnost brze prodaje finansijskih instrumenata u vrednosti koja je približna njihovoj poštenoj vrednosti. Poštena vrednost se obračunava u skladu sa parametrima utvrđenim od strane Narodne banke Srbije. U cilju izbegavanja i najmanje mogućnosti ugrožavanja likvidnosti Fonda, Društvo je u obavezi da se stara da na novčanim računima Fonda, koji se vode kod kustodi banke, slobodna sredstva budu u skladu sa investicionom politikom a da obezbede neometano izmirenje dospelih obaveza.

Upravljanje portfolijom akcija listiranih na Beogradskoj berzi regulisano je posebnom procedurom. Osnovni cilj ove procedure je definisanje strogih kriterijuma likvidnosti koje kompanije moraju ispunjavati da bi bile u investicionom fokusu Fonda, kao i mogućnost da Fond u slučaju potrebe može bez problema redukovati ili u potpunosti likvidirati neku trgovačku poziciju.

U niže navedenoj tabeli prikazana je analiza rizika likvidnosti sredstava i obaveze Fonda grupisana po pozicijama u skladu sa rokovima dospeća:

	U hiljadama dinara				
	Do 3 meseca	Od 3 m.do 1 god.	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Imovina					
Gotovina	3,327,416	-	-	-	3,327,416
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	247	-	-	-	247
Druge potraživanja	8,193	-	-	-	8,193
HOV međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	345,832	964,548	1,895,083	5,364,674	8,570,137
Akcije	1,515,960	-	-	-	1,515,960
Ukupno imovina	5,197,648	964,548	1,895,083	5,364,674	13,421,953
Obaveze i neto imovina					
Obaveze prema društvu za upravljanje fondom	25,018	-	-	-	25,018
Druge obaveze	7,740	-	-	-	7,740
Neto imovina - članovi sa 53 godine	3,002,271	438,850	2,325,659	7,681,873	13,448,653
Ukupno obaveze i neto imovina	3,035,029	438,850	2,325,659	7,681,873	13,481,411
Neto ročna neusklađenost 2016.	2,162,619	525,698	(430,576)	(2,317,199)	-

	U hiljadama dinara				
	Do 3 meseca	Od 3 m.do 1 god.	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Imovina					
Gotovina	2,639,203	-	-	-	2,639,203
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	29	-	-	-	29
Druge potraživanja	7,624	-	480	-	8,104
HOV međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	-	453,577	4,047,170	4,168,715	8,669,462
Akcije	650,516	-	-	-	650,516
Ukupno imovina	3,297,372	453,577	4,047,650	4,168,715	11,967,314
Obaveze i neto imovina					
Obaveze prema društvu za upravljanje fondom	22,087	-	-	-	22,087
Druge obaveze	50	-	480	-	530
Neto imovina - članovi sa 53 godine	2,486,962	381,048	1,588,257	7,554,150	12,010,417
Ukupno obaveze i neto imovina	2,509,099	381,048	1,588,737	7,554,150	12,033,034
Neto ročna neusklađenost 2015.	788,273	72,529	2,458,913	(3,319,715)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA (nastavak)

Prosečna ročnost imovine s preostalim rokom dospeća do tri meseca je prikazana kao što sledi:

	U hiljadama dinara	
	Iznos	Prosečna ročnost (u danima)
Imovina		
Gotovina	3,327,416	po viđenju
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	247	do 30 dana
Druga potraživanja	8,193	do 30 dana
Akcije	1,515,960	do 30 dana
	<u>4,851,816</u>	

Tržišni rizik

Predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na vrednost imovine fonda zbog promena na finansijskom tržištu i obuhvata sledeće rizike: rizik promene kamatnih stopa, rizik promene cena hartija od vrednosti, rizik promene cena nepokretnosti i valutni rizik.

U narednoj tabeli je prikazana prosečna tržišna vrednost hartija od vrednosti iz portfolija Fonda i raspon kolebanja njihovih cena u periodu od 1. januar - 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama dinara	Cena po jednoj HOV u dinarima			
	Ukupna vrednost na dan 31. decembra 2016.			
	Prosečna	Minimalna	Maksimalna	
Akcije				
Aerodrom Nikola Tesla AD, Beograd	145,687	997.56	872.34	1,209.40
Galenika Fitofarmacija AD, Beograd	12,612	2,762.07	2,410.50	2,999.85
Energoprojekt Holding AD, Beograd	535,773	1,163.99	897.66	1,444.13
Komerijalna banka AD, Beograd	22,983	1,524.47	1,356.81	1,790.00
NIS AD, Novi Sad	797,413	611.59	503.18	750.11
Tigar AD, Pirot	1,492	93.62	60.00	148.33
Ukupno	1,515,960			

U hiljadama dinara	Cena po jednoj HOV u dinarima			
	Ukupna vrednost na dan 31. decembra 2015.			
	Prosečna	Minimalna	Maksimalna	
Akcije				
Aerodrom Nikola Tesla AD, Beograd	145,278	1,170.03	916.56	1,410.62
Energoprojekt Holding AD, Beograd	180,305	1,055.41	899.87	1,296.49
Komerijalna banka AD, Beograd	35,440	1,939.30	1,315.82	2,395.00
NIS AD, Novi Sad	288,621	668.17	596.62	795.72
Tigar AD, Pirot	872	80.93	30.35	100.40
Ukupno	650,516			

Rizik promene kamatnih stopa – Fond može biti izložen riziku promene kamatnih stopa u slučaju da je prinis finansijskih instrumenata u portfoliju vezan za promenljivu kamatnu stopu. Fond je izložen i riziku zbog promene referentnih kamatnih stopa na tržištu, a posledica takvih okolnosti je mogućnost da se sredstva u budućnosti investiraju uz niže stope prinosa. Zbog osetljivosti dela imovine Fonda na promenu kamatne stope, prate se makro i mikro pokazatelji (kretanje inflacije, referentne kamatne stope, kreditni rejting zemlje, aktivnosti na međubankarskom deviznom tržištu, analiza privrednih sektora, ostvareni rezultati i planovi poslovanja individualnih emitenata, itd). Nakon detaljne analize, definiše se i ročna struktura instrumenata koje će Fond držati u portfoliju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA (nastavak)

Rizik promene kamatnih stopa (nastavak)

Struktura ukupnog portfolija Fonda prema izloženosti kamatnom riziku može se predstaviti kao što sledi:

	U hiljadama dinara			Ukupno
	Promenljiva kamatna Stopa	Fiksna kamatna stopa	Nekamatonsna aktiva	
Gotovina	3,327,416	-	-	3,327,416
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	-	-	247	247
Druga potraživanja HOV međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	-	-	8,193	8,193
Dužničke hartije od vrednosti privrednih društava	8,570,137	-	-	8,570,137
Akcije	-	-	1,515,960	1,515,960
Depoziti kod banaka	-	-	-	-
Nepokretnost	-	-	59,458	59,458
Ukupno – 2016. godina	11,897,553	-	1,583,858	13,481,411

	U hiljadama dinara			Ukupno
	Promenljiva kamatna Stopa	Fiksna kamatna stopa	Nekamatonsna aktiva	
Gotovina	2,639,203	-	-	2,639,203
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	-	-	29	29
Druga potraživanja HOV međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	-	-	8,104	8,104
Dužničke hartije od vrednosti privrednih društava	8,669,462	-	-	8,669,462
Akcije	-	-	650,516	650,516
Depoziti kod banaka	-	-	-	-
Nepokretnost	-	-	65,720	65,720
Ukupno – 2015. godina	11,308,665	-	724,369	12,033,034

Rizik promene cena hartija od vrednosti - rizik se ogleda u mogućnosti promene cena finansijskih instrumenata koji se nalaze u portfoliju Fonda. Diversifikacijom, odnosno ulaganjem imovine u različite instrumente, utiče se na optimizaciju prinosa portfolija i smanjivanje rizika od promene cena pojedinih hartija od vrednosti.

Rizik promene cena nepokretnosti – brojni su faktori koji utiču na promenu cena nekretnina. To su odnos ponude i tražnje za stambenim i poslovnim jedinicama, geografska lokacija, jačanje životnog standarda, promena poreske politike kao i drugi tržišni faktori. U cilju smanjenja ovog rizika, Fond pažljivo prati faktore, koji mogu uticati na promenu cena nekretnina i ponaša se u skladu sa svojim načelima i ciljevima.

Valutni rizici – Fond može da investira sredstva u finansijske instrumente koji su denominovani u stranoj valuti. S obzirom na to, da se celokupna imovina fonda iskazuje u domaćoj valuti, valutni rizik je prisutan i odnosi se na promenu deviznog kursa tokom perioda, u kom se u portfoliju nalaze hartije emitovane u stranoj valuti. U skladu sa tim, postoji niz mera koje se primenjuju, kako bi se ovaj rizik smanjio (praćenje istorijskog kretanja deviznog kursa, praćenje aktivnosti na međubankarskom deviznom tržištu, analiza kretanja referentnih kamatnih stopa, primena fundamentalne i tehničke analize). Izloženost Fonda deviznom riziku, tj. valutnom riziku je prikazana u narednoj tabeli.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA (nastavak)

Valutni rizici (nastavak)

	EUR	USD	U hiljadama dinara	
			RSD	Ukupno
Imovina				
Gotovina	79,649	-	3,247,767	3,327,416
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	-	-	247	247
Druga potraživanja	-	-	8,193	8,193
HOV međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	798,800	-	7,771,337	8,570,137
Dužničke hartije od vrednosti privrednih društava	-	-	-	-
Akcije	-	-	1,515,960	1,515,960
Depoziti kod banaka	-	-	-	-
Nepokretnost	59,458	-	-	59,458
Ukupno imovina	937,907	-	12,543,504	13,481,411
Obaveze i neto imovina				
Obaveze prema društvu za upravljanje fondom	-	-	25,018	25,018
Druge obaveze	-	-	7,740	7,740
Neto imovina	-	-	13,448,653	13,448,653
Ukupno obaveze i neto imovina	-	-	13,481,411	13,481,411
Neto devizna pozicija – 2016. godina	937,907	-	(937,907)	-

	EUR	USD	U hiljadama dinara	
			RSD	Ukupno
Imovina				
Gotovina	149,881	-	2,489,322	2,639,203
Potraživanja od društva za upravljanje fondom	-	-	29	29
Druga potraživanja	2	-	8,102	8,104
HOV međunarodnih finansijskih institucija, država i centralnih banaka	671,242	-	7,998,220	8,669,462
Dužničke hartije od vrednosti privrednih društava	-	-	-	-
Akcije	-	-	650,516	650,516
Depoziti kod banaka	-	-	-	-
Nepokretnost	65,720	-	-	65,720
Ukupno imovina	886,845	-	11,146,189	12,033,034
Obaveze i neto imovina				
Obaveze prema društvu za upravljanje fondom	-	-	22,087	22,087
Druge obaveze	-	-	530	530
Neto imovina	-	-	12,010,417	12,010,417
Ukupno obaveze i neto imovina	-	-	12,033,034	12,033,034
Neto devizna pozicija – 2015. godina	886,845	-	(886,845)	-

Kreditni rizik

Imovina Fonda se ulaže sa ciljem povećanja ukupnog prinosa u korist članova Fonda, pri čemu Društvo uvek nastoji da se u strukturi portfolija Fonda nalaze hartije od vrednosti izdavalaca sa visokim kreditnim rejtingom, koje se razlikuju prema vrsti i izdavaocima, kao i prema drugim obeležjima koje je moguće brzo i efikasno kupiti i prodati po relativno ujednačenoj i stabilnoj ceni. Društvo redovno prati dešavanja na finansijskim tržištima na kojima se trguje hartijama od vrednosti iz kojih se sastoji imovina Fonda i vrši selekciju izdavalaca tih instrumenata prema stepenu rizika ulaganja i očekivanim stopama prinosa prema podacima koji se prate u vremenskom periodu od najmanje tri prethodne godine na osnovu projekcija poslovanja u narednom periodu. U tom smislu, Društvo imovinu Fonda ulaže pre svega u likvidnije i stabilnije finansijske instrumente, sa umerenim stopama prinosa, kao što su državni instrumenti.

Prilikom donošenja odluke o investiranju sredstava u određeni instrument, Društvo prvo analizira da li su ispunjeni svi kvalitativni i kvantitativni kriterijumi postavljeni od strane regulatornog tela, NBS. Ukoliko su navedeni kriterijumi ispunjeni, kao i interno definisane procedure za upravljanje kreditnim rizikom, donosi se odgovarajuća investiciona odluka. U periodu plasmana, Društvo analizira i prati sve informacije i događaje koji se mogu smatrati relevantnim za posmatranog izdavaoca i ponovo procenjuje podobnost njegovog finansijskog stanja i na osnovu toga preduzima odgovarajuće korake.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna moguća izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembar 2016. godine je prikazana u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Iznos	u %
Novčana sredstva	3,327,416	24.68%
Potraživanja	8,440	0.06%
Akcije	1,515,960	11.24%
Obveznice dinarske RS	7,771,337	57.65%
Obveznice valutne RS	798,800	5.93%
<i>Ostala imovina koja nije izložena kreditnom riziku</i>		
Investiciona nekretnina	59,458	0.44%
Ukupna imovina Fonda	13,481,411	100%

Maksimalna moguća izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2015. godine je prikazana u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Iznos	u %
Novčana sredstva	2,639,203	21.93%
Potraživanja	8,133	0.07%
Akcije	650,516	5.41%
Obveznice dinarske RS	7,998,220	66.47%
Obveznice valutne RS	671,242	5.58%
<i>Ostala imovina koja nije izložena kreditnom riziku</i>		
Investiciona nekretnina	65,720	0.54%
Ukupna imovina Fonda	12,033,034	100.00%

Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski položaj Društva, odnosno Fonda i to zbog propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Spoljne operativne rizike Društvo će smanjiti tako što će, kao svoje poslovne partnere, birati renomirane domaće i strane banke, brokersko dilerska društva, finansijske institucije i druga preduzeća, koja su već pozicionirana na tržištu i u svom poslovanju uspešna i profesionalna.

U cilju smanjenja unutrašnjih operativnih rizika, Društvo je donelo procedure koje detaljno regulišu sve segmente poslovanja, kao i adekvatne i efikasne postupke interne kontrole koji odgovaraju prirodi, složenosti i rizičnosti poslova Društva. Društvo je obezbedilo informacioni sistem, koji predstavlja kompletno informatičko rešenje, čiju osnovu predstavlja aplikativno rešenje procesa poslovanja u oblasti penzijskih fondova.

Rizik usklađenosti poslovanja sa propisima

Rizik usklađenosti poslovanja sa propisima predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na položaj Društva usled nepridržavanja propisa, a naročito propisa kojima je uređena visina kapitala Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, odnosno sprečavanje pranja novca.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA (nastavak)

Usaglašenost strukture ulaganja Fonda sa kriterijumima utvrđenim odlukom NBS

Struktura portfolija na 31. decembar 2016. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

u hiljadama dinara	U hiljadama dinara		
	Iznos	Propisani maksimum ulaganja u %	u %
Novčana sredstva	3,327,416	Bez ograničenja	24.68%
Potraživanja	8,440	Bez ograničenja	0.06%
Akcije	1,515,960	do 40%	11.24%
Trezorski zapisi RS	-	Bez ograničenja	-
Obveznice dinarske RS	7,771,337	Bez ograničenja	57.65%
Obveznice valutne RS	798,800	Bez ograničenja	5.93%
Obveznice privrednih društava	-	do 50%	-
Depozit	-	do 35%	-
Investiciona nekretnina	59,458	do 5%	0.44%
Ukupna imovina Fonda	13,481,411		100%

Na dan 31. decembra 2016. godine struktura ulaganja Fonda je usklađena sa zakonskim odredbama, kao i sa investicionom politikom Fonda definisanom u prospektu.

5. NETO DOBICI OD PRODAJE HARTIJA OD VREDNOSTI I IJ OTVORENIH INVESTICIONIH FONDOVA

Neto dobiti od prodaje hartija od vrednosti iznose 150 hiljada dinara (258 hiljada dinara u 2015. godini) i njihova struktura je sledeća:

	U hiljadama dinara			
	Dobici	Gubici	Neto dobiti (gubici)	2015.
Prodaja akcija	43	(28)	15	-
Prodaja obveznica	135	-	135	258
Ukupno	178	(28)	150	258

Prodajom akcija i valutnih obveznica (EUR) na sekundarnom tržištu ostvareni su dobiti u iznosu od 178 hiljada dinara (u 2015. godini 258 hiljada dinara).

6. NETO DOBICI OD USKLAĐIVANJA HARTIJA OD VREDNOSTI I IJ OTVORENIH INVESTICIONIH FONDOVA

Prihodi od usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti iznose 861,805 hiljada dinara (1,691,760 hiljada dinara u 2015. godini) i njihova struktura je sledeća:

	U hiljadama dinara			
	Dobici 2016	Gubici 2016.	Neto dobiti (gubici) 2016.	Neto dobiti (gubici) 2015.
Usklađivanje akcija	1,470,821	(1,206,559)	264,262	(78,186)
Usklađivanje obveznica RS RSD	1,051,639	(508,302)	543,337	1,712,160
Usklađivanje obveznica RS EUR	269,955	(215,749)	54,206	57,786
Ukupno	2,792,415	(1,930,610)	861,805	1,691,760

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

7. NETO POZITIVNE KURSNE RAZLIKE

Pozitivan efekat kursnih razlika u iznosu od 2,619 hiljada dinara (47,449 hiljada dinara u 2015. godini pozitivan) odnosi se na kursiranje deviznih računa, potraživanja za kamate, kao i kursiranje HOV od trenutka prodaje ili kupovine do dana saldiranja. Ukupne pozitivne kursne razlike u 2016. godini iznose 25,960 hiljada dinara (116,217 hiljada dinara u 2015. godini), a negativne 23,341 hiljada dinara (68,768 hiljada dinara u 2015. godini).

	U hiljadama dinara			
	Pozitivne kursne razlike 2016.	Negativne kursne razlike 2016.	Neto efekat kursnih razlika 2016.	Neto efekat kursnih razlika 2015.
Devizni računi	4,137	(1,506)	2,631	46,080
Obveznice	21,823	(21,835)	(12)	1,370
Potraživanja za kamatu i druga potraživanja	-	-	-	(1)
UKUPNO	25,960	(23,341)	2,619	47,449

8. NETO DOBICI (GUBICI) OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI NEPOKRETNOSTI

Prema Odluci o proceni i obračunavanju tržišne i neto vrednosti imovine dobrovoljnog penzijskog Fonda i utvrđivanju jedinstvene početne vrednosti investicione jedinice Narodne banke Srbije, poštena vrednost nepokretnosti u koje se ulaže imovina Fonda obračunava se na osnovu njihove vrednosti koju proceni ovlašćeni procenjivač, pri čemu ta procena ne može biti starija od 60 dana. Pri proceni prinosa metoda mora biti zastupljenja sa ponderom od najmanje 30%.

U poslovnim knjigama su po procenama evidentirana usklađivanja na dnevnom nivou, a u skladu sa Odlukom o proceni i obračunavanju tržišne i neto vrednosti imovine dobrovoljnog penzijskog Fonda. (Službeni glasnik RS br. 60.2011, ispravka 61.2011).

Neto gubitak od usklađivanja vrednosti nepokretnosti u 2016. godini iznosi 6,262 hiljade dinara.

9. PRIHODI OD KAMATA

Ukupan iznos prihoda od kamata je 97,050 hiljada dinara (89,421 hiljada dinara u 2015. godini). Prihodi od kamata su ostvareni na osnovu kamata na sredstva po viđenju kod kastodi banke.

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Prihodi od kamata na sredstva po viđenju	97,050	89,421
Ukupno	97,050	89,421
	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Societe Generale banka		
Prihodi od kamata na sredstva na dinarskom računu	96,685	88,900
Prihodi od kamata na sredstva na deviznom računu	365	521
Ukupno	97,050	89,421

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

10. PRIHODI OD DIVIDENDI

Ukupan iznos prihoda od dividendi je 34,514 hiljada dinara (36,240 hiljada dinara u 2015. godini). Prihodi od dividendi su ostvareni na osnovu uplata dividendi u iznosu 29,309 hiljada dinara i na osnovu potraživanja za dividendu u novcu u iznosu 5,205 hiljada dinara (Prihodi od dividendi na osnovu uplata dividendi u iznosu od 28,895 hiljada dinara u 2015. godini i na osnovu potraživanja za dividendu u novcu u iznosu od 7,345 hiljada dinara u 2015.godini).

- a) Prihodi od dividendi po osnovu uplata iznose 29,309 hiljada dinara koje čine uplate emitenata Galenika Fitormacija AD, Beograd u iznosu 371 hiljada dinara, Aerodroma Nikola Tesla AD, Beograd u iznosu od 2,761 hiljada dinara, NIS AD, Novi Sad u iznosu od 19,743 hiljade dinara i Energoprojekt Holding AD, Beograd u iznosu od 6,434 hiljade dinara.
- b) Prihode od dividendi po osnovu potraživanja za dividendu u novcu predstavlja iznos od 5,205 hiljada dinara i odnosi se na emitenta Aerodrom Nikola Tesla AD, Beograd.

Prosečna dividendna stopa

Energoprojekt Holding AD, Beograd	1.78%
Aerodrom Nikola Tesla AD, Beograd	2.16%
NIS AD, Novi Sad	3.98%
Galenika Fitofarmacija AD, Beograd	3.07%

11. TROŠKOVI NAKNADA DRUŠTVU ZA UPRAVLJANJE

Društvo obračunava naknade za upravljanje Fondom u visini od 2% godišnje vrednosti neto imovine Fonda (napomena 11). Naknada se obračunava svakodnevno, a naplaćuje mesečno. Po ovom osnovu Fond je imao trošak u iznosu od 253,555 hiljade dinara (213,933 hiljade dinara u 2015. godini).

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Naknada za upravljanje		
Naknada za januar	20,375	16,750
Naknada za februar	19,143	15,217
Naknada za mart	20,696	17,025
Naknada za april	20,250	17,046
Naknada za maj	21,156	17,796
Naknada za jun	20,753	17,346
Naknada za jul	21,618	18,074
Naknada za avgust	21,810	18,242
Naknada za septembar	21,252	17,772
Naknada za oktobar	22,153	18,995
Naknada za novembar	21,646	19,409
Naknada za decembar	22,703	20,261
UKUPNO	253,555	213,933

12. GOTOVINA

Fond na dan 31. decembra 2016. godine u svojim knjigama ima iskazanu gotovinu u ukupnom iznosu od 3,327,416 hiljada dinara (2,639,203 hiljade dinara na kraju 2015. godine, a 1,402,579 hiljada dinara na početku 2015. godine).

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Tekući dinarski račun	3,247,767	2,489,322
Devizni račun za trgovanje obveznicama EUR	79,649	149,881
Devizni račun za trgovanje obveznicama USD	-	-
Ukupno	3,327,416	2,639,203

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

13. POTRAŽIVANJA OD DRUŠTVA I DRUGA POTRAŽIVANJA

Fond na dan 31. decembra 2016. godine u svojim knjigama ima iskazana kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 8,440 hiljada dinara (7,653 hiljade dinara na kraju 2015. godine, a 3,152 hiljade dinara na početku 2015. godine), što predstavlja potraživanje po osnovu troškova trgovanja, potraživanja za kamate i potraživanja za dividende.

- a) Potraživanje od Društva za upravljanje Fondom u iznosu od 247 hiljada dinara se odnosi na troškove trgovanja u drugoj polovini decembra 2016. godine, kao i na naknadu za jednokratne isplate. Potraživanje po ovom osnovu je naplaćeno 04. januara 2017. godine.
- b) Potraživanja za kamate u iznosu od 478 hiljada dinara se odnose na dinarski račun.
- c) Druga potraživanja predstavljaju potraživanja za dividende u ukupnom iznosu od 7,715 hiljada dinara i to 5,205 hiljada dinara na osnovu Osnovu odluke o raspodeli međuidividende emitenta Aerodrom Beograd (što iznosi po akciji 41,29 dinara, br.akcija 126.066) i Odluke o raspodeli dividende emitenta Komercijalne banke u iznosu od 2,510 hiljada (što iznosi po akciji 115,00 dinara , br.akcija 21.827), što predstavlja potraživanje iz 2015. godine.

14. HARTIJE OD VREDNOSTI MEĐUNARODNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA, DRŽAVA I CENTRALNIH BANAKA

Dužničke hartije od vrednosti u iznosu od 8,570,137 hiljada dinara (8,669,462 hiljade dinara na kraju 2015. godine) odnose se na:

	31. decembar 2016.	U hiljadama dinara 31. decembar 2015.
Dinarske obveznice RS	7,771,337	7,998,220
Devizne obveznice RS EUR	798,800	671,242
Ukupno	8,570,137	8,669,462

Dinarske obveznice RS evidentirane su u nominalnom iznosu od 8,022,329 hiljada dinara i ispravci vrednosti u iznosu od 250,992 hiljade dinara.

Na dan 31.12.2016. godine portfolio dužničkih hartija od vrednosti Fonda činile su obveznice Republike Srbije (RS), denominovane u dinarima i u evrima. Tržišna vrednost ovih obveznica, posmatrano prema valuti u kojoj su denominovane, data je u sledećoj tabeli:

	Nominalna vrednost	U hiljadama dinara Tržišna vrednost na dan 31. decembra 2016.
Obveznice RS		
Denominovane u RSD	6,824,680	7,771,337
Denominovane u EUR	6,212	798,800
Ukupno		8,570,137

Ročna struktura obveznica RS prikazana je prema trenutnoj ročnosti obveznice u godinama, odnosno prema njenoj ročnosti posmatrano od dana 31. decembra 2016. godine do njenog dospeća, kao što sledi:

	Nominalna vrednost	U hiljadama dinara Tržišna vrednost na dan 31. decembra 2016.
Trenutna ročnost RSD obveznica		
< 1 god.	1,270,000	1,310,380
1 - 5 god.	1,129,590	1,361,335
5 - 10 god.	4,425,090	5,099,622
Ukupno	6,824,680	7,771,337

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

14. HARTIJE OD VREDNOSTI MEĐUNARODNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA, DRŽAVA I
CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Trenutna ročnost EUR obveznica	U hiljadama dinara	
	Nominalna vrednost	Tržišna vrednost na dan 31. decembra 2016.
< 1 god.	-	-
1 - 5 god.	4,031	533,748
5 - 10 god.	2,181	265,052
Ukupno	6,212	798,800

Pregled obveznica po serijama:

Serija	Valuta	Datum dospeća	U hiljadama dinara	
			Nominalna vrednost u originalnoj valuti	Tržišna vrednost na dan 31. decembra 2016.
RSOB1204	RSD	26.01.2017.	330,000	345,832
RSOB1208	RSD	31.05.2017.	240,000	249,263
RSOB1462	RSD	6.02.2019.	100,000	119,257
RSOB15115	RSD	26.06.2017.	300,000	307,872
RSOB15119	RSD	14.08.2017.	400,000	407,413
RSOB1323	RSD	7.03.2020.	129,590	158,787
RSOB1329	RSD	12.04.2020.	650,000	792,624
RSOB1467	RSD	20.03.2021.	598,700	720,468
RSOB1478	RSD	5.06.2021.	2,000,000	2,375,014
RSOB1486	RSD	21.08.2019.	250,000	290,667
RSOB1488	RSD	11.09.2021.	826,390	964,890
RSOB1642	RSD	21.07.2023.	1,000,000	1,039,249
RSOB1330	EUR	18.04.2018.	1,000,000	133,280
RSOB1347	EUR	10.10.2018.	3,031,000	400,468
RSOB1471	EUR	11.04.2024.	181,000	26,193
RSOB16137	EUR	27.05.2026.	2,000,000	238,860
Ukupno				8,570,137

Pregled dužničkih hartija od vrednosti prema vrsti kamatne stope prikazan je u sledećoj tabeli:

Vrsta kamatne stope RSD	U hiljadama dinara	
	Nominalna vrednost	Tržišna vrednost na dan 31. decembra 2016.
Varijabilna	700,000	715,285
Fiksna	6,124,680	7,056,052
Ukupno	6,824,680	7,771,337

Vrsta kamatne stope EUR	U hiljadama dinara	
	Nominalna vrednost	Tržišna vrednost na dan 31.12.2016.
Varijabilna	-	-
Fiksna	6,212	798,800
Ukupno	6,212	798,800

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

14. HARTIJE OD VREDNOSTI MEĐUNARODNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA, DRŽAVA I CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Pregled dužničkih hartija od vrednosti prema efektivnoj kamatnoj stopi:

Efektivna kamatna stopa RSD	U hiljadama dinara	
	Nominalna vrednost	Tržišna vrednostna dan 31.12.2016.
< 5 % p.a.	1,070,000	1,121,765
5 - 10 % p.a.	5,754,680	6,649,572
> 10 % p.a.	-	-
Ukupno	6,824,680	7,771,337

Efektivna kamatna stopa EUR	U hiljadama dinara	
	Nominalna vrednost	Tržišna vrednostna dan 31.12.2016.
< 5 % p.a.	6,212	798,800
5 - 10 % p.a.	-	-
> 10 % p.a.	-	-
Ukupno	6,212	798,800

Kreditni rejting Republike Srbije u momentu ulaganja i na dan 31.12.2016. godine bio je sledeći:

	Standard and Poor's	Fitch Ratings	Moody's Investors Service
Rejting	BB- . pozitivni izgledi	BB- . stabilni izgledi	B1 . pozitivni izgledi
Datum	16.12.2016.	16.12.2016.	18.03.2016.
Aktivnost	potvrđen rejting	potvrđen rejting	potvrđen rejting

Obveznice Republike Srbije imaju najznačajnije učešće u neto vrednosti imovine Fonda i to 63.57%.

15. AKCIJE

Akcije u portfoliju Fonda vrednovane su na osnovu tržišne vrednosti na Beogradskoj berzi, na dan bilansa stanja iznose 1,515,960 hiljada dinara, a njihova struktura po emitentima prikazana je u sledećoj tabeli (650,516 hiljada dinara na kraju 2015. godine, a 579,170 hiljada dinara na početku 2015. godine):

Emitent	Broj akcija	Vrednost po akciji na dan 31.12.2016.	Ukupno u hiljadama dinara
Aerodrom Nikola Tesla AD, Beograd	126,066	1,155.64	145,687
Galenika Fitofarmacija AD, Beograd	4,637	2,719.88	12,612
Energoprojekt Holding AD, Beograd	374,318	1,431.33	535,773
Komercijalna banka AD, Beograd	13,222	1,738.24	22,983
NIS AD, Novi Sad	1,072,166	743.74	797,413
Tigar AD, Pirot	11,480	130.00	1,492
Stanje na dan 31.12.2016. godine			1,515,960

16. NEPOKRETNOSTI

Ugovorom o kupoprodaji nepokretnosti broj U-10297.08 od 12.05.2008. godine, kupljena je nepokretnost u ulici Milovana Marinkovića br. 1 na opštini Voždovac. Kupljena nepokretnost je kuća neto korisne površine 446.57 m², uknjižena na katastarskoj parceli br. 4712 KO Beograd 3.

Na dan 31. decembra 2016. godine vrednost nekretnine je iznosila EUR 481,549, odnosno 59,458 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2015. godine vrednost nekretnine je iznosila EUR 540,345 odnosno 65,720 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

17. OBAVEZE

17a. OBAVEZE PREMA DRUŠTVU ZA UPRAVLJANJE FONDOM

Obaveze prema Društvu za upravljanje Fondom odnose se na naknadu Društvu za upravljanje i obaveze za ulaznu naknadu za mesec decembar 2016. godine. Naknada je plaćena 04. januara 2017. godine.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015..
Obaveze za naknadu Društvu za upravljanje	22,703	20,261
Obaveze za ulazne naknade	2,315	1,826
Ukupno	25,018	22,087

17b. DRUGE OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Obaveze po osnovu trgovanja hartijama od vrednosti	7,737	-
Obaveze za pogrešne uplate	3	50
Ukupno	7,740	50

Obaveze po osnovu trgovanja hartijama od vrednosti, akcijama od 31. decembra 2016. godine koje su saldirane 04. i 05. januara 2017. godine.

18. POKAZATELJI BRUTO I NETO IMOVINE FONDA – INVESTICIONA JEDINICA

Neto imovina Fonda je na početku perioda iznosila 12,010,417 hiljada dinara, a na dan 31. decembar 2016. godine iznosi 13,448,653 hiljada dinara, što predstavlja povećanje u iznosu od 1,438,236 hiljada dinara. Broj investicionih jedinica na dan 31. decembra 2016. godine je iznosio 5,857,694.59629, a 31. decembra 2015. godine 5,540,618.87590, što predstavlja povećanje od 317,075.72039 investicionih jedinica.

U periodu od 01. januara 2016. – 31. decembra 2016. godine najveća vrednost investicione jedinice je bila 2,295.89516, što je vrednost dostignuta na dan 31. decembra 2016. godine, a najmanja 2,154.09246 što je bila vrednost dana 21. januara 2016. godine. (najveća 2,167.70314, a najmanja 1,863.67393 u 2015. godini).

Vrednost investicione jedinice na dan bilansiranja je bila 2,295.89516 dinara, (31. decembra 2015. godine 2,167.70314 dinara).

Godišnja stopa prinosa Fonda za poslednjih 12 meseci (01. januar 2016. – 31. decembar 2016.) iznosi 5.91% (16.26% za 2015. godinu).

Godišnja stopa prinosa od početka poslovanja (02. april 2007. – 31. decembar 2016.) iznosi 8.90%.

Godišnja stopa prinosa za poslednjih pet godina (01. januar 2012.- 31. decembar 2016.) iznosi 12.19%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

18. POKAZATELJI BRUTO I NETO IMOVINE FONDA – INVESTICIONA JEDINICA (nastavak)

Uspešnost investiranja i upravljanja Fondom

Prinos od osnivanja do 31. decembra 2016.	8.90%
Godišnji prinos za period 01. januar 2016. - 31. decembar 2016.	5.91%
Ukupan rast vrednosti investicione jedinice do 31. decembra 2016.	105.91%
Posmatrano u odnosu na prethodni dan za period 01. januar 2016. - 31. decembar 2016.:	
▪ Prosečan	0.02%
▪ Maksimalan	0.29%
▪ Minimalan	-0.16%

Zakonski zastupnik
Društva za upravljanje Fondom

Zoran Milivojević

